

- 1. *Fiatal gyapjas orrszarvú (Coelodonta antiquitatis) ősmaradványa, pleisztocén kor (2 darabból összeragasztva, 4-4 db foggal; méretek: 22 x 37 x 21,5 cm) címen nyilvántartott természettudományi emlék védetté nyilvánítása***

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság az Fiatal gyapjas orrszarvú (Coelodonta antiquitatis) ősmaradványa, 2 darabból összeragasztva, pleisztocén kor címen nyilvántartott, Magyarországon előkerült leletet, amely egyetlen fiatal egyedhez tartozik, és a hazai őslénytani gyűjteményekben hasonló példány nem ismert, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar és egyetemes kulturális örökség kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan természettudományi emlékének tekinti, ezért védetté nyilvánítását többségi szavazattal támogatja.

- 2. *Idős gyapjas orrszarvú (Coelodonta antiquitatis) alsó állkapcsai (2 db), pleisztocén kor (4-4 db foggal, pleisztocén kor. A bal és a jobb állkapocsfél egyazon egyedtől származik. A fogak erősen, de nem teljesen lekopottak; tehát az egykori állat felnőtt (adult) volt, de nem öreg (senilis). Mindkét állkapocsfél hiányos, a koponyához ízesülő nyúlvány mindkettőnél hiányzik, az állkapocstest is töredezett némileg. Mérete: 1.: 50,5 x 24 cm; 2.: 40,5 x 27 cm) címen nyilvántartott természettudományi emlék védetté nyilvánítása***

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság az Idős gyapjas orrszarvú (Coelodonta antiquitatis) alsó állkapcsai (2 db), pleisztocén kor címen nyilvántartott, Magyarországon előkerült leletet, amely egyetlen egyedhez tartozik és a hazai őslénytani gyűjteményekben igen ritka, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar és egyetemes kulturális örökség kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan természettudományi emlékének tekinti, ezért védetté nyilvánítását többségi szavazattal támogatja.

- 3. *Schima András (Bandi) (Orosháza, 1882 – Győr, 1959): "Az Aranyhajóhoz" cégér, 1938 (Nyilvánosan is látogatható őrzési helye: 9022 Győr, dr. Kovács Pál u. 4-6. A sarokfal síkjából Hermész fejés, kovácsoltvas konzolon csüngő háromárbocos, aranyozott karavella, alatta írásszalagon AZ ARANYHAJÓHOZ felirat. A hajó orrán turulmadár, alatta a hajó talizmánja, a Szent Jobb. Fedélzetén elől, hátul és középen is kabinokat tartalmazó felépítmény. Első árbocvitorláján II. András címere, a középső kettős vitorlán alul a koronás nagycímer, felül máltai kereszt, majd árbockosár. A hátsó vitorlán Győr város címere. A hajó oldalán színes üvegezett ágyúnyílások, melyeken át a belső térben elhelyezett világítás fénye látható. A hajó orr-részen mindkét oldalon a SZT. ISTVÁN felirat, a hajó alján csavarokkal záródó ajtócska. Jelezve a kormánylapáton: "Terv. / Kivitel: / Schima Bandi / 1938". Anyaga: vas, fém, üveg; technika: kovácsolás, csavarozás, szegecseles, aranyozás; Súly: 32 kg; Méretek: magasság: 101 cm, hossza: 110 cm, szélesség: 22 cm) címen nyilvántartott iparművészeti alkotás védetté nyilvánítása***

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság a Schima András (Bandi) (Orosháza, 1882 – Győr, 1959): "Az Aranyhajóhoz" cégér, 1938-1940 című iparművészeti alkotást, amely az alkotó és Győr város cégereinek igen ritka fennmaradt, kiváló művészi színvonalú műve, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar iparművészet, kereskedelem és Győr város története kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan iparművészeti alkotásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását többségi szavazattal támogatja.

4. **Martsa Múterem és Művészkeresztműtárgyai (Martsa Alajos személyes tárgyai, Martsa István szobrai és érméi, M. Szűcs Ilona műterme, Martsa István és M. Szűcs Ilona néprajzi gyűjteménye, nyilvánosan is látogatható őrzési helye: 1084 Budapest, József utca 37.) védetté nyilvánítása iránti eljárás megindítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság a Martsa Múterem és Művészkeresztműtárgyai címen nyilvántartott gyűjtemény ügyét a kulturális örökségvédelmen belül nem elsősorban védetté nyilvánítási ügynek tekinti, ezért a védetté nyilvánítás iránti eljárás megindítására vonatkozóan nem kíván állást foglalni. A Bizottság álláspontja szerint a gyűjtemény kifejezetten a létrejötte óta folyamatosan, és jelenleg is őrzési helyeül szolgáló, Budapest VIII. kerület József utca 37. szám alatti ingatlanban található műtermekkel és művészlakással együtt alkothat olyan értéket, amely örökségvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőségű, ugyanis a gyűjtemény a Budapestre a 19-20. század fordulójától jellemző műtermek és műteremgyűjtemények világát reprezentálja. Alapvető nehézség azonban, hogy a kulturális javakra vonatkozó védelem az ingatlanra nem terjed ki. A Bizottság a gyűjteménynek az ingatlanban történő hosszú távú megőrzése érdekében kéri egyrészt a Műtárgyfelügyeleti Hatósági Főosztálynál az ügyben az ingatlan tulajdonosának, a Budapest VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának megkeresését, másrészt javasolja a gyűjtemény nemzeti érdekű nyilvános gyűjteményként vagy közérdekű kulturális értéként történő nyilvántartásba vételét.

5. **Vegyipari Gép- és Radiátorgyár (Budapest): Lóvontatású fertőtlenítő kocsi (Nyilvánosan is látogatható őrzési helye: 1035 Budapest, Váradi utca 15. előtti közterület. A 36 M típusú fertőtlenítő kocsi egy rúdú, két lóra fogatolható, négykerékű. A fertőtlenítést szolgáló zárt kocsiszekrény később készült, mint a kocsi többi része. Ezt úgy alakították ki, hogy abban a víz tárolására, illetve gőz fejlesztésére alkalmas tartály is elférjen. A tartály alatt, a két hátsó kerék között helyezkedik el a tüztér, amelynek füstelvezető csöve a szekrény felett hosszanti irányban elfektethető, lehajtható. A szekrény tetején és alján csatlakozó és elvezető csövek, feltöltést biztosító nyílások szolgálják a víz feltöltését, illetve a gőz áramlását. A nyitható oldalfalakat 18-18 darab fémből készült rögzítő csavar biztosítja. A kocsi elején baloldalt, valamint a bal elülső részen és a hátoldal közepén vöröskeresztes jelzés. Egyik oldalán "FERTŐZÖTT", másik oldalán "FERTŐTLENÍTETT" felirat.) címen nyilvántartott közlekedési emlék védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság a Vegyipari Gép- és Radiátorgyár (Budapest): Lóvontatású fertőtlenítő kocsi, 20. század eleje és 1950-es évek című közlekedéstörténeti emléket, amelyhez hasonlókat nem ismer a kutatás magyar és európai gyűjteményekben sem, tekintettel orvostörténeti, közegészségügyi, illetve műszaki, közlekedéstörténeti jelentőségére, a szakvéleményt is figyelembe véve, a magyar kulturális örökség kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan orvostörténeti emlékének tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

6. **Arany László (Nagyszalonta, 1844 – Budapest, 1898) autográf, aláírt levele sógorához, Szél Kálmán nagyszalontai espereshez. Kelt: 1886. július 2. (2 oldal. Hozzá tartozik: „Nagytiszteletű Szél Kálmán úrnak Nagyszalonta” címzésű boríték bélyeggel, melyen „DÉLUTÁN” bélyegzőlenyomat töredéke látható. A levél tartalma: Szél Piroska betegsége. Proveniencia: Darabanth Aukcióház 24. nagyárverés 2015. november 14. 11271. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság Arany László (Nagyszalonta, 1844 – Budapest, 1898) autográf, aláírt levele sógorához, Szél Kálmán nagyszalontai espereshez. Kelt: 1886. július 2. címen nyilvántartott dokumentumot, amely Szél Piroska halála előtti, elhúzódó betegségére vonatkozó olyan adatokat tartalmaz, amelyek más forrásból is megismerhetők, a szakértői véleményt is figyelembe véve, nem tekinti a magyar történettudomány, irodalomtörténet, és orvostudomány története kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásának, ezért védetté nyilvánítását többségi szavazattal nem támogatja.

- 7. Kertész André (Kertész Andor) (Budapest, 1894 – New York, 1985): A párizsi Theatre Arc-en-Ciel „Foire aux figurines” (Figurák vására) című darabjához készült bábfigurák, 1930-1933 (4 darab fénykép, a fényképek mérete egyenként: 23,7 x 17,9 cm. A Theatre Arc-en-Ciel avantgárd bábszínházát Blattner Géza (Debrecen, 1893 – Debrecen, 1967) alapította. A „Foire aux figurines” (Figurák vására) című darabhoz készült bábfigurákat Kolozsváry Zsigmond (Bánffyahunyad, 1899 – La Chaux-de Fonds, 1983) tervezte 1927 és 1930 között. Proveniencia: Arte Galéria és Aukciós Iroda 72. árverés 2016. december 10. 194. tétel) címen nyilvántartott színháztörténeti emlék védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság a Kertész André (Kertész Andor) (Budapest, 1894 – New York, 1985): A párizsi Theatre Arc-en-Ciel „Foire aux figurines” (Figurák vására) című darabjához készült bábfigurák, 1930-1933 című fényképfelvételeket, amelyek egyrészt olyan bábfigurákat ábrázolnak, amelyeknek csak a tervei maradtak fenn, illetve olyanokat, amelyekről fennmaradt fényképek más szögből ábrázolják a bábokat, az alkotó személyét, a képi források színháztörténeti értékét, a szakértői vélemény alapján figyelembe véve, a magyar és az egyetemes kulturális örökség kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan fotó- és színháztörténeti emlékeknek tekinti, ezért védett tárgye gyűjtésé nyilvánításukat egyhangú szavazattal támogatja.